

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5, I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Posojilnica v Ribnici.

I.

Posojilnica v Ribnici je bila ustanovljena leta 1888., posluje torej že 22 let, spada med stare slovenske posojilnice in je najstarejša in najtrdnjša posojilnica v ribniškem okraju. Osnovali so jo prvi možje iz kraja in še danes so ji na čelu sami prvi možje. Posojilnica v Ribnici je ves čas vestno, previdno in razumno gospodarila in si je s tem pridobila popolno zaupanje ne samo domačinov, ampak daleč naokrog. Da je to resnica, priča to, da so ji ljudje zaupali čez tri milijone kron svojega premoženja, toliko namreč ima ta posojilnica vlog.

Denar je popolnoma varno naložen.

Posojilnica v Ribnici pa je na tako trdni postavni podlagi osnovana, da je vsaka izguba nemogoča. Vsak človek, ki naloži svoj težko prihranjeni denar, mora vedeti, ali je njegov denar res varno naložen. Mora pa tudi vedeti, v čem obstoji varnost. To je najbolj važno in to hočemo pojasniti.

Prvič, posojilnica v Ribnici je Zadruga z omejeno zavezo. Za vse vloge jamčijo torej zadružniki z deleži po postavi iz leta 1873. Ti deleži pa so dvojne vrste: glavni in opravljeni deleži. Glavnih deležev po 100 K je 252, za 25.200 K; opravljenih po 10 K je 1593, za 15.430 K; skupaj znašajo 40.630 kron.

Ker pa ti zadružniki jamčijo z dvojno svoto, torej še za enkrat toliko, jamčijo torej vsi zadružniki skupaj za 81.260 kron.

Drugič, posojilnica v Ribnici jamči za vse vloge s svojim rezervnim zakladom, to je s tistim denarjem, ki si ga je napravila iz dosedanjega dobička.

Dozdaj pa si je nabrala rezervnega zaklada za 167.218 K 24 vin., kar je tudi trdno poroštvo.

Tretjič, posojilnica v Ribnici je denar, ki so ji ga zaupali vlagatelji, razposodila domačinom na menice in dolžna pisma in na vknjižbo in se v prvih dveh slučajih mora poleg izposojevalca zavezati vsaj

ena zanesljiva oseba kot porok in plačnik. Pri tako trdno zavarovanih posojilih ni nikdar izgube.

Posojilnica pa je do konca leta 1909. posodila 1284 zadružnikom 3.639.429 K 54 vinarjev, in ker je za to svoto popolnoma zavarovana, moramo reči, da je razposojen denar čisto varno naložen. Da je denar res varno naložen v menicah in dolžnih pismih s poroštvom, nepobiten dokaz je temu to, da posojilnica v Ribnici v svojih 22. letih do danes ni izgubila niti vinarja.

Naposled je treba tudi to omeniti, da je načelstvo soglasno sklenilo, da vsi člani načelstva osebno in z vsem svojim premoženjem jamčijo za vse vloge. Odborniki so torej iz svoje proste volje poroki in plačniki v vsakem oziru. Ako pa odborniki, ki tudi svojega lastnega premoženja ne bodo kar tako na cesto metali, kaj takega obvezno izjavijo, potem pač vidimo, da posojilnica v Ribnici stoji na zelo trdnih nogah. Vsi odborniki pa imajo najmanj za 600.000 K premoženja, torej za več kot pol milijona kron.

Ako še vse to, kar smo povedali in dokazali, ponovimo, vidimo, da jamčijo:

1.) deleži za 81.260 K; 2.) rezervni zaklad za 167.218 K 24 vin.; 3.) zavarovana posojila za 3.639.429 K 54 vin.; 4.) člani načelstva posebe še za 600.000 K; to je vse poroštvo za vloge, vredno 4.487.907 K 78 vinarjev.

Ker pa ima posojilnica v Ribnici vseh vlog okroglo 3.100.000 K, torej čez tri milijone kron, a vse poroštvo (deleži, rezervni zaklad, zavarovana posojila in posebno jamstvo vsega načelstva) znaša okroglo 4.500 000 kron, to vidimo, da je za velikanško svoto, malone poldrugi milijon kron še več poroštva, kakor ga je treba. Vsak trezen človek torej lahko vidi, da večje varnosti ne more nobena posojilnica nuditi svojim vlagateljem, da so torej vloge pri stari posojilnici v Ribnici popolnoma varno naložene in da je vsaka izguba izključena.

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani

ima svoj III. redni občni zbor v četrtek, dne 23. junija 1910, v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani.

Predpoldne: od 9. do 12. ure: Predavanja o poslovanju zadrug. Popoldne: Skupni obed. Popoldne: ob 3.

Dnevni red:

- 1.) Otvoritveni nagovor predsednika.
- 2.) Določitev zapisnikarjev in skrutinatorjev (§ 12 pr.).
- 3.) Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru (§ 12 al. 11).
- 4.) Poročilo načelstva.
- 5.) Poročilo nadzorstva.
- 6.) Poročilo o reviziji, izvršeni pri zvezi.
- 7.) Poslovno poročilo i. s.: a) splošno, b) denarna izravnava, c) blagovni posli, d) revizije.
- 8.) Potrjenje letnega računa in bilance za leta 1909 (§ 12 al. 3).
- 9.) Potrjenje obračuna in proračuna upravnih stroškov (§ 12 al. 3).
- 10.) Sklepanje o porabi čistega dobička, o snovanju in dotiranju rezervnih in drugih zakladov.
- 11.) Volitev odbora (§ 13).
- 12.) Predsednik izžreba 5 odbornikov (t. j. eno tretjino izvoljenih odbornikov), ki izstopijo; (izstopivši smejo zopet izvoljeni biti).
- 13.) Volitev nadzorstva.
- 14.) Predlogi članic.
- 14.) Slučajnosti.

Vsako včlanjeno zadrugo ali društvo zastopa na občnem zboru njen načelnik; če pa ta pri občnem zboru ni prisoten, zastopa zadrugo ali društvo drug pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom dotične zadruge ali društva. S posvetovalnim glasom se sme občnega zbora udeležiti vsak član kake včlanjene zadruge ali društva. Na občnem zboru daje vsak vplačan delež en glas. Računski zaključek, obračun in proračun upravnih stroškov, poročilo nadzorstva in predlogi načelstva so od 14. junija t. l. naprej razporejeni v zvezni pisarni članom na vpogled.

Politični pregled.

Pred važno odločitvijo.

Vsa avstrijska politika se sedaj suče okrog laškega vseučiliškega vprašanja. Lahki hočejo imeti svoje vseučilišče v Trstu, Slovenci in Hrvatje pa se temu upirajo in utemeljujejo ta svoj odpor s tem, da bi se z ustanovitvijo laškega vseučilišča v Trstu samo podprle tiste težnje laških neodrešencev, ki merijo na to, da bi se Trst odcepil od Avstrije in priklopil laškemu kraljestvu. Visoki vojaški dostojanstveniki in baje cesar sam, so tudi tega mnenja. Vlada sama pa bi rada ugodila laškim zahtevam, ker bi s tem trajno privezala ob svoj voz laške poslance. Na vlado pa vplivajo v tem oziru še druge moči. Kakor je znano, je naša država v zvezi z Italijo in Nemčijo. In ti dve sili pritiskata sedaj na avstrijsko vlado, naj izpolni Lahom njihove želje, sicer da je v veliki nevarnosti trozveza med Avstro-Ogrsko, Italijo in Nemčijo. Te dni se bo bila glavna bitka v poslanski zbornici gléde vprašanja, ali se v Trstu ustanovi laško vseučilišče, ali pa se naj namesti ta zavod v kakem drugem mestu. Ker pa Slovenci zahtevajo, naj se obenem reši tudi vprašanje slovenskega vseučilišča v Ljubljani, je položaj še bolj zamotan. Slovenci seveda od svoje zahteve ne bodo odnehali, zato se je nadejati v zbornici še ljutih bojov. Na kateri strani bo zmaga, je še popolnoma negotovo. Prav lahko se zgodi, da bo posledica teh bojov ta, da bo padlo Bienenrthovo ministrstvo, kar bi bilo na korist slovanske stvari le želeči.

Otvoritev bosanskega deželnega zbora. Poskušen umor deželnega predsednika.

V sredo, dne 15. junija je bil slovesno otvorjen prvi bosanski deželni zbor. Otvoril ga je deželni predsednik, general Varešanin. Ker je deželnozbornski predsednik, Mohamedanec Ali beg Firdus, obolel, je predsedoval prvi podpredsednik, Srb Vojislav Šola. Ko se je po končani seji vračal deželni predsednik, general Varešanin, v svojo palačo, je na ulici nanj petkrat ustrelil z revolverjem vseučilišnik Karajič. Videč, da ni zadel generala, je obrnil revolver proti sebi in se ustrelil v usta. Bil je na mestu mrtev. Govori se, da je bil Karajič član zarotniške družbe, ki je imela namen umoriti cesarja, ko je bival v Bosni. Le stroge varnostne odredbe so baje to preprečile.

Nezmotljivi papež preklicuje.

Nedavno tega je izdal papež Pij X. poslanico, v kateri se je prav grdo izrazil o protestantih in o protestantskih vladarjih. To je izzvalo vihar nevolje v Nemčiji, ki je po pretežni večini protestantska. — Nemška vlada je nato prijela papeža in zahtevala od njega, naj žalitev prekliče in svoje dejanje obžaluje. In nezmotljivi sv. oče Pij X. so se vdali, zlezli pod klop ter

lepo preklicali vse, kar so slabega govorili v poslanici o protestantih in njih vladarjih, povrh pa so še prosili za odpuščanje. Za katolike, ki verujejo v nezmotljivost papežev, je bil ta dogodek silno mučen in ne posebno spodbudljiv!

Balkanska zveza.

Pretekli teden je turški prestolonaslednik princ Jusuf Izedin napravil služben obisk v Belgradu in Sofiji. Povsod je bil sprejet z nenavadnim sijajem. Dejstvo, da ga je spremljal minister zunanjih del, Rifaat paša, dokazuje, da je imel ta obisk važen političen pomen. Dobro poučeni krogi zatrjujejo namreč, da se pripravlja zveza Turčije, Srbije in Bolgarije in da se je ta zveza pri obisku turškega prestolonaslednika v Belgradu in Sofiji formalno že sklenila. Ta zveza bo sprva imela zgolj gospodarski značaj, kasneje pa se pretvori v vojno zvezo, ki bo imela namen braniti interese zvezanih držav, v prvi vrsti proti stremljenju Avstro-Ogrske prodreti do Soluna in Egejskega morja. Da se na Balkanu res nekaj pripravlja, dokazuje tudi to, da poseti koncem tega meseca vsa bolgarska kraljevska rodbina Belgrad, kjer ostane kot gost kralja Petra polne tri dni. Ob tej priliki se baje sklene tudi službena zaroka srbskega prestolonaslednika Aleksandra z bolgarsko princeso Evdoksijo.

Nevarnost radi Krete.

Otok Kreta pripada pravno še Turčiji. Kretske deželni zbor pa je nedavno tega sklenil, da bo odslej pripoznaval vrhovno oblast grškega kralja ter obenem pozval Grško, naj raztegne svojo gospodstvo tudi na Kreto. Ti sklepi so povzročili silno razburjenje v Turčiji in turška vlada je izjavila, da napove Grški vojno v tistem trenutku, ko se Grška odzove želji Krečanov. Sedaj se velesile trudijo, da bi uredile in rešile zamotano kretske vprašanje. Najbrže se skliče posebna konferenca, na kateri bo se končno odločila usoda Krete.

Ljudski osrečevatelj.

Neki revni slikar iz Starega trga je bil lansko leto obtožen radi žaljenja časti. Kdo se bode čudil, če je naš poslanec, dr. P e g a n, preprostega moža pred sodiščem »ugnal«? Posledica temu je bila, da je mož bil obsojen plačati tudi odvetnikove stroške v znesku 53 kron blagi duši dr. P e g a n u.

Pri obravnavi v Ribnici je rekel dr. Pegan: »Saj danes ne bo dosti stroškov, ker imam tri obravnave.« Če je slikarju računalo 53 kron in onima strankama tudi po 53 kron, tedaj je to 159 kron iz Ljubljane v Ribnico.

To ni dosti, a vendar je lep za služek to!

Seveda revni slikar, ki je oče devetih nedoraslih otrok, in ki preživlja svojece

edino s svojimi žulji, ni mogel do danes poravnati dr. Peganu tistih 53 K. Kako neki? Žena, devet otrok in on sam! To je 11 po številu, ki morajo vsak dan jesti. Kje pa je obleka in obuvalo? In poleg tega slikarji itak pozimi nimajo dosti več dela nego nič.

Ta slikar je prevzel neko delo pri gospodu Josipu Moharju v Loškem potoku za 40 kron. V soboto, dne 11. t. m., je polovico dodelal, za kar mu je tudi gosp. J. Mohar gorenjo svoto izplačal.

V ponedeljek, dne 13. t. m., na vsegodaj predpoldne pa dobi g. Mohar brzojavno prepoved do izplačila. Ta prepoved je bila izdana od sodišča v Ložu, po katerem je dal dr. Pegan rubiti slikarja Jakoba Žagarja.

Slikar Žagar je pod prisego izpovedal pred sodnijo, da ima na leto 2000 K dohodkov, a to ni vsako leto gotovo, torej ni sigurno, da jih res toliko zasluži. On zasluži torej na dan 5 K 47 vin., kar mora vsakdo uvideti že iz števila otrok, da jedva zadostuje to za družino!

Odštejmo še one dneve, ki Žagar nič ne zasluži!

In glejte, ljudje, ki imate še malo čuteča srca do ubogega trpina, glejte! — Ljudski osrečevatelj mu hoče potom loške sodnije preprečiti izplačilo njegovega služka! Verujte vsi bralci, da se je mož smilil vsakomur, kajti do solz je bil užaljen, ko ga tako kruto preganjajo ljudje, ki naj bi bili za ljudstvo, a so proti njemu. Kje ste tisti, ki rešujete narod, da ne propada? Od česa naj bi mali črvički Žagarjevi živeli ves teden, ako bi se očetu težko prisluženi novci takorekoč odvzeli? Oh, koliko lepše bi se pa slišalo, ko bi gospod dr. Pegan, ki mu itak ničesar ne manjka, podaril temu možu vrhu terjatve še eno tako svotico!

Kako iz srca bi se mu mož zahvalil za tako velikodušnost!

Ljudje, imejte vsaj malo sočutja do ubogega zemeljskega trpina, kajti le takim potom si boste pridobili ljudstvo in ono vas bo v resnici ljubilo, nikdar pa ne po potu, ki smo ga opisali!

Branibor.

Občni zbor »Branibora« se vrši dne 2. julija ob 4. popoldne v »Narodnem domu«. Priglasilo se je doslej za člane razmeroma še jako majhno število. Poleg rodoljubnih posestnikov, uradnikov vseh strok in ženstva, naj bi se oglasili osobito tudi taki, ki imajo že po svojem stanu več stika z gospodarskim življenjem: trgovci in njih gg. uslužbenci, uradniki naših gospodarskih zavodov, obrtniki itd. »Branibor« bo društvo povsem gospodarskega značaja. Kdor ima torej veselje in navdušenje za to, naj se nemudoma oglasi na naslov tajnika pripravljalnega odbora, g. dr. Gregorja Žerjava v Ljubljani.

Razgled po Slovenskem.

r **Klerikalci, Nemci pa protestantje.** Kakor znano, je izdal papež poslanico, v kateri je grobo žalil protestante. Protestanti se seveda ne dajo žaliti in prirejajo povsodi shode, na katerih se slovesno zavarujejo proti papeževim žalitvam. Tudi v Ljubljani žive protestantje in tudi ti so priredili tak shod. Shod se je vršil te dni v nemški kazini. Kakor povsodi, se je tudi na tem shodu sprejela resolucija, v kateri se zavračajo papeževe žalitve na naslov protestantov. In ta shod in ta resolucija je spravila klerikalce popolnoma iz ravnotežja. »Slovenec« od preteklega četrtega divja kakor besen in grozi protestantom naravnost s pokoljem. Ne vemo sicer, kako se ta pretnja s pobojem in pokoljem strinja z zvišenimi nauki Kristusa, ki je učil ljubiti tudi sovražnike, vendar pa to klerikalno razburjenje razumevamo. Ne razumemo pa tega, kako da naši klerikalci, s škofom na čelu, žive v najboljšem in najdebelejšem prijateljstvu s tisto nemško »Kranjsko hranilnico«, ki z denarjem, ki so ga ji znosili slovenski kmetje, vzdržuje ves protestantizem na Kranjskem in plačuje protestantom celo njih šolo! In to »Kranjsko šparkaso«, ki dela za protestante, priporočata »Domoljub« in škof Anton Bonaventura sam. In zakaj? Ker je »Kranjska šparkasa« dala 25.000 kron za škofove orglje in je spustila nekaj tisočakov tudi za šentviške zavode! Za denar se torej pri klerikalcih vse dobi. Svetujemo protestantom, katerim sedaj »Slovenec« grozi, da jih bodo poklali, naj dajo par tisočakov recimo za škofove zavode, pa bodo imeli vedno mir pred klerikalci.

r **Muke župnikove krave.** Nekje v deželi suhe robe zapoveduje strog župnik, ki se peča tudi z živinorejo. Pred kratkim je njegova krava zaželela tovariša. Farovski hlapec jo žene k juncu domačega posestnika - klerikalca, kakor se spodobi. Toda smola je smola! Junec si je pohabil nogo. Akoravno biva v tistem kraju drug posestnik, ki pa ni pristaš župnikov, a ima najlepšo živino in dva najboljša junca v občini, je moral hlapec gnati kravo k drugemu juncu v pol ure oddaljeno vas. Tudi tu nista imela sreče. Junca ni bilo doma. Hlapec in krava se vrneti, a tudi sedaj nista smela k liberalcu. Hlapec je moral gnati kravo še v drugo, precej oddaljeno vas k župnikovemu pristašu. Zopet smola! Utrujena krava je bila teh »špasov« sita, ter se je skesala. Nedolžna žival, ki ne loči liberalcev od klerikalcev in ne razume načela: »Svoji k svojim«, se je po nepotrebnem trpinčila. Da se temu dogodku smeja vsa župnija na račun gospoda župnika, mi nismo krivi.

r **Za Ciril - Metodovo veselico dne 3. julija v Ljubljani,** se kaže hvalevredno tekmovanje med podružnicami, pa tudi med mnogobrojnimi prijateljicami druž-

be. Za sodelovanje se je prijavilo že toliko skupin, da je ves veselični prostor oddan šotorom. Veselični odsek prosi torej vse podružnice in prijateljice, ki bi rade imele lastne šotore, naj mesto stroškov za šotore, nabirajo v svojem okraju darove, ter prinesejo seboj jubilejni dar družbi. Vse cenjene dame, ki imajo blago voljo za sodelovanje, se pri prihodu v Ljubljano, pridele obstoječim šotorom, kamor same žele! Obleka poljubna, izprehodna. Narodne noše dobrodošle! Vse prijateljice in vsi prijatelji družbe pa so naprošeni, naj agitirajo v svojih okrajih za čim večjo udeležbo. Dne 3. julija je narodni praznik vseh Slovencev, skrbimo, da nastopimo v imponujočem številu!

r **Prijateljice in prijatelji družbe sv. Cirila in Metoda,** t. j. vse prave Slovenke in vsi idealno navdušeni Slovenci, delujte neumorno v svojem kraju, da bodo vse slovenske pokrajine častno zastopane pri jubilejni slavnosti dne 3. julija v Ljubljani. Posebno so naprošeni podružnični odbori, da skrbijo za častno zastopstvo v svojem okolišju. Morda se najdejo premožnejši rodoljubi, ki bi plačali voznino potrebno, toda idealnim mladim ljudem, ki bodo vedeli še otrokom in vnukom pripovedovati o nenavadno krasnem slavlju. — Poznamo koroškega rodoljuba, ki ni baš premožen, a na slične narodne veselice privede vselej celo vrsto mladine na svoje stroške, ker ve iz lastne izkušnje, da ni lepše prilike za narodno probujo in za trajno rodoljubje, kakor so take narodne slavnosti.

r **Jubilejne slavnosti družbe sv. Cirila in Metoda** bodo po tem-le redu: Dne 1. in 2. julija priredi »Adrija« obrambni tečaj z važnimi referati o naših ogroženih krajih. V nedeljo, dne 3. julija bo dopoldne slavnostna velika skupščina, popoldne pa ljudska veselica v »Tivoliju« (»Švicarija«). Veselica bo resnično nekaj nenavadnega. Vse planote s sosednjimi gozdovi se spremene v pravo orientalsko sejmišče z raznovrstnimi šotori. Točilo se bo vino iz vseh slovenskih pokrajin, stregle bodo naše mile sestrice Štajerke, Tržačanke, Goričanke, Gorenjke, a največ pozornosti bodo brez dvoma zbudile brhke Ziljanke v slikoviti narodni noši. Svirale bodo razne godbe, sploh bo razvedrila in bučnega življa na vseh koncih in krajih.

r **Domača iznajdba.** Znano je, da se pri mlatilnicah, kakršne so zdaj v rabi, primerjajo pogostokrat nezgode. Roke in prsti pri mlatilnicah poslujočega objekta so vedno v nevarnosti. Zdaj sta dva rojaka, gg. Zamuda in Vivoda v Celju, izumila in si dala patentirati pripravo, ki onemogoči take nezgode. Izdelovanje teh priprav je prevzel znani ključavničarski mojster v Celju, gosp. Rebek.

r **Železniška nesreča.** V sredo ponoči ob pol 1. je brzovlak povozil kolodvorskega portirja, I. Mikložino, blizu mari-

borskega glavnega kolodvora. Mikložina je bil ves razmesarjen, odtrgana mu je bila tudi roka. Ker je imel vlak zamudo, se je Mikložina vračal iz službe po železniški progi proti Pobrežju, gotovo misleč, da vlaka še ne bo.

r **Potres na Spodnjem Štajerskem.** Iz Kozjega nam poroča prijatelj našega lista: Danes zjutraj ob 4. je bil tu precej močan potres in sicer v smeri z juga.

r **Postajenačelnik južne železnice v Trstu** je postal sedanji prvi namestnik postajenačelnika, gosp. Andrej Žbona.

r **Zagoneten slučaj.** Dne 15. junija je privedel Anton Razmann iz neke vasi pri Kopru v tržaško bolnišnico dva kmeta, in sicer Antona Santiča in Josipa Kocjančiča. Kmeta sta imela vsak po eno kroglo v nogi. — Razmann je pripovedoval, da ju je neki Josip Busaj obstrelil po nesreči. Zdravnikom se pa to ni zdelo verjetno ter so stvar naznanili državnemu pravdnikstvu.

Dolenjski novičar.

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Nevihte.** Pretekli teden in prve dni tega tedna se pojavljajo pri nas lokalne nevihte z obilnim dežjem. Bojimo se, da ne bi obiskala vinogradov in polja šiba toče. Tem nevihtam v naravi odgovarjajo nevihte v družabnem življenju v Krmelju in se je tudi »bati«, da ne bo po dolgem grmenju prišel silen »nepričakovan« — »Krach«!

d **Shod »Narodne delavske organizacije«** se je vršil v nedeljo 12. t. m. ob precejšnji udeležbi, kljub oviram. Ravno ko se je razvedelo, da bo shod v nedeljo ob 9. dopoldne, kar pride vest, da bo istega dne ravno ob 9. zbor bratovske skladnice krmeljskega rudnika. Tole se zdi malo čudno. Pa recimo, da je bil to samo slučaj, ker v Krmelju so raznovrstni slučajni na dnevnem redu. Na shodu je organizator, tovariš Škerlj, pojasnil najzanimivejše točke novega službenega reda šentjanske premogokopne družbe v Trstu. Za danes rečemo samo: imenitno! Ob priliki pa postrežemo z nekaterimi najimenitnejšimi odstavki tega službenega reda, v katerem kar mrgoli srednjeveških naredb. Če te zadobe svojo polno moč, nimamo nič proti temu; kdor namreč noče, da bi se mu godilo prav, naj ne toži, da trpi! Kdor povračuje dobromislečim, ki se zanj trudijo, dobro s hudim, daje svojo skledo z zadnjimi kosci kruha svojim sovražnikom, da z njim hranijo pse, sam pa si v prazno skledo pred seboj zbira kamenje. Kdor še ni sprevidel, kako nevarno je sedeti med dvema stoloma, kesal se bo prepozno. To pot zadnjič kličemo vsem nožem, ki so nabrušeni na dve strani: »Kdor ima ušesa za poslušanje, naj sliši!« Že sedaj namreč

obračajo mnogi obraze na smeh in si mislijo: »Ej, tiste »gavge« tam pred grajzlarijo, na katerih bomo še vsi našli pot v nebesa, če bomo tako napredovali!« — Na zboru bratovske skladnice je ropotalo. Statutov sploh nimajo, ker so v tisku. To omenjamo danes brez komentarja, pa bomo zanj poskrbeli, če bo tako šlo dalje, predno se bo v Krmelju slišalo zadnjič: »Glück auf!«

d **Stolček se maje** Izidorju s postaje in sicer v »Werku«. Ta gospod je postal menda radi samega »Slovenskega Doma« že cel svetožalec (pesimist). Svetožalje mu kar sije z obraza, ki ima že mučeniško podobo. Povsod resen, uradni obraz, edino v grajzleriji in kantini se mu je še semintje razjasnil. Sedaj se mu zna še to veselje podreti, ker ne razlikuje vedno med postajo in kantino, med železniškimi delavci in rudniškimi uradniki. Tako pride naposled v konflikt in sovraštvo, odpre znova komu oči in skrči ozki krog svojih somišljenikov še bolj. A kaj se hoče, finesa in Izidor sta si dva čisto nasprotna pojma. Zato ne bo nič čudnega, če bo enkrat osamljen, kakor je bil v Orteneku. K temu bi samo rekli: Amen!

Novice z Vač.

d **»Lažiljubov« dopisnik z Vač brea.** Prijemajo ga že smrtni popadki, zato grabi in išče sredstev, da se reši. Njegov globok »magacin« je že laži in izčrpan, sedaj samo še roti in grozi. Grozi vsem, ki niso njegovi, to je še edino sredstvo, da uniči svojega bližnjega, seve da vse po nauku: »Ljubi svojega bližnjega...«

d **Božji rop** stori vsak dan Šoštarijev France na Vačah. Vsak dan pravimo, saj jeza do bližnjega, obrekovanje, denunciranje itd. so vendar grehi. Da bi se teh grehov kesal, mu ne hodi v misel, zato pa se raje valja v grehu in v »imenu božjem« preganja vsakega, ki ne trobi v njegov rog. Pa recite, da ni to dober božji namestnik. Pomislite, ali je učil Kristus tako živeti? Ne, nikdar ne! Danes ni cerkev več hiša božja, ampak hiša, kjer se goji sovraštvo in hinavščina.

d **Kaplan se tolaži**, da bo na Vačah čez dve leti pri volitvah zmagal spet Bazist. Oj, kako se fante moti! Še sto takih razgrajačev, kakor je ta, naj pošlje škof! Spregledali smo po zaslugi kaplana. On nam je odprl oči in zdaj vidimo, da ni gršega, kakor duhovnik, ki pohujšuje faro. Pri nas mu je odklenkalo. Bazistu pa že davno prej. Pošta je šla, železnica je šla, županska čast je šla in prej ali slej bo šla tudi štacuna.

d **Zadnji »Slovenski Dom«** je zadel v živo. Ljudje pridno čitajo in pravijo, da je prav, da se popiše, kako telovadijo »Čuki«. Vse to bi mi opustili, a ker se »Lažiljub« zaletuje v naše vrle »Sokole«, bomo še naprej opisovali te ljudi, ki žive v

takem blatu, da bi spadali najbolje v roke državnemu pravdništvu. Gradiva nam ne bo zmanjkalo. Samo o Titku in Rebersku pišemo lahko pol leta.

d **Poslanec Ravnikar** je prišel tudi delat zgago na Vače. No, pa se mu ni posrečilo. Iz osmih far so zbobnali ljudi skupaj in bilo jih je, čujte, 40—50, pošteno šteto. Vačani smo se smejali tej komediji in za Ravnikarja, ki je naš rojak, se ni živ krst zmenil. Le s Titkom se je sprehajal. Mogoče mu je šel pokazat svojo Malko? Ko bi se poslanec Ravnikar tako brigal za svoje brate, kakor se za to, da bi Vačane spreobrnili, bi občini več koristil. Vsaj ne bi bilo treba jim dajati podpor iz ubožnega zaklada. Čudimo se, da se tak katoliški poslanec s tako okroglim trebuškom nič ne zmeni za svoje brate. Eden je umrl v največjem pomanjkanju, eden pa poje po celi Kranjski slavo svojemu bratu poslancu. Tukaj zganite svoje zdražbarske prste, gospod poslanec, nas Vačane pa pustite v miru. Manj ko vas vidimo, boljše za nas.

Novice iz ribniškega okraja.

d **Ribniška posojilnica.** »Slovenec« in »Domoljub« še vedno napadata »Posojilnico v Ribnici«. Ko je moral »Domoljub« preklicati nesramne laži in objaviti resnične številke, mu je prišel na pomoč »Slovenec« ter po svoji navadi zavija in davi resnico. Ako že ne more drugače, pa pravi: Kdo vam bode pa verjel? Na opetovane slučaje v tem in v drugih slučajih smo molčali, misleč si: naj lažejo, saj ljudstvo vé, da ni res, kar pišejo, se bodo že naveličali lagati. Mnogokrat so nam tudi priprosti kmetje očitali, zakaj molčimo na razna obrekovanja, ker se še vedno dobe nevedni in naivni ljudje, ki bero samo »Domoljuba« in »Slovenca« in mislijo, da ta dva lažnjiva lista pišeta resnico in da duhovniki ne lažejo. Prepričali smo se, da samo molčanje ne zadostuje in da ni vselej zlato. Klin s klinom. Odločili smo se tedaj na zlobne napade odgovarjati javno. Naše delo ne bode težko, ker se hočemo boriti samo za pravico in resnico in pobijati laž. Zasebno življenje nasprotnikov nas ne briga. Naj kažejo svojo pobožnost na solncu z maslom na glavi, kolikor hočejo. Gre se le za to, ali končno zmaga resnica, hčerka božja, ali laž, seme hudičeve, katero sejejo razni dušni pastirji in njihovi, za to plačani podrepniki. Svoje somišljenike prosimo, da nas podpirajo z resničnimi podatki in poročili.

d **Posojilniški dolgovi in izgube.** Ako »Domoljub« očita »Posojilnici«, da je imela koncem leta 1909 pri drugih zavodih dolga 481.803 K, je pripomniti, da se ta denar ni zapravil, ampak na obresti naložil in da je imela »Posojilnica« koncem leta terjati 3.690.744 K in vsega premoženja 3.822.075 K, tedaj blizo 4 milijone

kron. »Posojilnica« ni do danes niti vinarja izgubila pri svojih dolžnikih, kar dokazuje, da previdno in pametno postopa.

d **Klerikalna »Hranilnica in posojilnica v Ribnici«** je v poslednjih letih prevzela od nje več malomarnih dolžnikov in slabih plačnikov, katerih se je »Posojilnica« v 22. letih prav rada iznebila, ker jih je morala za obresti navadno terjati in včasih tudi rubiti. Konkurenčna hranilnica in posojilnica je plačala vse dolgove z obrestmi in zadolženim strankam dala še nova posojila. Kdor plačuje obresti z novimi dolžnimi pismi ali menjicami, gazi vedno bolj v dolgove. Zasilno krpanje lukenj ne traja dolgo. Načelstvo toliko napadane posojilnice je do sedaj lojalno postopalo nasproti svoji konkurentinji, katere glavna stebra sta cerkovnik in gosp. Lojze Klavs. Ne bode nam težko dokazati, kdo lahkomišljeno razsiplje denar.

d **Ričmanje — Trst.** »Domoljub« je lagal, da je posojilnica pred meseci posodila Ričmanjem 75.000 kron. Posodila je res že pred štirimi leti v Ričmanje, a samo 4500 kron, kateri znesek je dobro zavarovan. Dopisnik »Domoljuba« je zamenjal posojilnico, katera je v naprednih rokah, s »Hranilnico in posojilnico v Ribnici« in Ričmanje s Trstom, ter naj nam pové, ako ni Raiffeisnova posojilnica posodila v Trst 75.000 kron, in ako ni dala vknjižiti posojila tudi v Kranju in na Korškem? Kako more opravičiti tako postopanje, ki je proti pravilom »Raiffeisnovk«?

d **Nedopustna kolportaza?** Načelstvo posojilnice je razposlalo interesentom okrožnico, v kateri so se razkrinkale »Domoljubove« laži. Obrekovalec posojilnice, kateri se boji, da pride resnica na dan, je ovadil člane načelstva zaradi nedopustne kolportaze! Napadati in obrekovati se tedaj sme, a braniti ne. Tako daleč še nismo. Pač pa bo treba strogo paziti na tiste, ki skušajo z lažmi izpodkopavati društvu zaupanje in kredit, ter jih seznaniti s kazenskim zakonom, ki je tudi na Kranjskem še v veljavi. Ako hočete imeti boj na nož, pa ga imejte!

d **Cesta pod Novo Štífto** je brez dna. Gosp. župana in poslanca Barbo opozarjamo na to, da si jo o priliki ogledata in potrebno ukreneta, da se bode moglo varno voziti po njej. Tudi občina Sušje bi lahko kaj več storila za vzdrževanje cest.

Novice iz kočevskega okraja.

d **Obesil se je zopet neki delavec** tukajšnjega podjetnika, Moraro, v gozdu nad Mošvaldom. Vzrok samomoru je menda ta, ker mu je primanjkovalo denarja. To je že v kratkem drugi tak slučaj.

d **Strela je udarila** pretekli petek v poslopje sirotišnice, vendar ni povzročila nikake škode.

d Deževje zadnji čas zelo nagaja. V soboto je padala med nevihto toča. Slaba pota povzročajo voznikom, ki vozijo iz gozdov les in oglje hudo nejevoljo.

d Slovence blate nemški lističi. V enem teh poročajo in smeše Slovence okrog Kolpe, t. j. takozvane »Kostelce« in Banjaločane, kak strah so imeli pred kometom ali repato zvezdo. Pravijo, da so vsled strahu prirejali procesije in naročevali maše. Da se je med nemškim ljudstvom in še celo med izobraženimi sloji še kaj hujšega godilo, previdno molče. Seveda, »Herrenvolk« ne bodo blatili. Od slovenskih strani naj bi bil odgovor nemškemu blatenju ta, da se vsak Slovenec izogiblje nemških trgovin in gostiln in sploh vseh lokalov, potem bomo kmalu na čistem. Saj imamo vendar slovenskih prostorov na razpolago!

d Prašiči iz okraja se ne smejo izvažati. Ker je domače priraje jako malo, nas ne zadene ta prepoved kaj posebno. Mi nasprotno prašiče iz tujine, posebno s Štajerskega, uvažamo za domačo rejo.

d Kakor posnamemo iz poročil nemških listov, razdal je »Schulverein« za kočevski nemški otok v 30. letih svojega obstoja okroglo 400.000 K (štiristotisoč K). Čas bo, da se tudi Slovenci zganemo!

d Združene c. kr. meščanske garde v Novem mestu, Krškem in Kostanjevici prirede dne 19. junija v Kostanjevici skupno slavnost in veselico.

d Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Cerklje-Čatež je priredila v nedeljo, 12. junija, v Cerkljah na vrtu gospoda župana Al. Marinčka veselico, ki ostane vsem udeležencem v trajnem spominu. Uspela je sijajno v moralnem in gmotnem oziru. Plašilo nas je nestanovitno vreme. S strahom smo se ozirali proti nebu, a »nebo nas je ljubilo« in naklonilo nam je lep dan. Od vseh strani so prihajali gosti in kmalu je bil napolnjen veselični prostor. Bližala se je četrta ura. Začuli smo zvoke sokolske koračnice, zazrli v Župeči vasi sokolske prapore in na to rdeče srajce: združena sokolska društva: Brežice, Krško, Sv. Križ-Kostanjevica in Rajhenburg so korakala s kostanjeviško godbo na čelu proti Cerkljam. Tu jih je v navdušenih besedah pozdravil predsednik podružnice, g. župan Al. Marinček. Pričela se je veselica. Najlepša točka sporeda je bila telovadba. Zanimala je posebno domačine, ki kaj takega še nikdar videli niso. Privlačna sila te prireditve so bili torej Sokoli in Sokolice. En glas gre po Cerkljah; take veselice še ni bilo in je ne bo več v Cerkljah. Naj vam bo to v izpodbudo, bratje Sokoli, in posestite nas še večkrat. Pridobili ste si srca Cerkljanov. Najhujši klerikalec-kmet O. se je tudi udeležil veselice. Rekel sem mu: »No, sedaj ste videli, kako slabi ljudje smo mi.« Odgovoril mi je: »Sedaj vas bomo sodili drugače.« Svetujemo vam, bratje Sokoli,

posečajte kraje, kjer vas še ne poznajo. Na veselico je prišel tudi zastopnik glavne družbe g. Anton Berce, ki je s svojimi ognjevitimi besedami ganil marsikatero zakrknjeno srce. Hvala mu za trud! Rekel je med drugim: »Če vam bo kdo rekel, da je Ciril-Metodova družba nepotrebna, recite mu: ti si grd!« Tako pravimo tudi mi in še pristavimo: »Pridružite se nam in spoznali bode te nas in naše delo!« Končno zahvaljujemo vse one, ki so pripomogli, da smo lahko takoj z enim kamnom odgovorili Roseggerju.

d Iz Travnika. (Sveti zvezda, daj upreti...) Saj vam je znano, da se mora naša domovina prenoviti in preroditi v strogem duhu krščanskih načel, ki jih uči »Domoljub«. Vsako selo je prepojeno že s tem duhom, torej se ne čudite, da je tudi v trdovratni Travniki prisijala zvezda spoznanja. Pred par dnevi so okrog polnoči opazili tisti poredni fantje, ki se ne pokore »strogim orlovskim« predpisom, čudno prikazen. Mladost je norost — pa tudi strahu ne pozna, in le na ta način je bilo mogoče odkriti to tajnost. Opazili so, ne ravno mlad, a vendar zaljubljen par, ki se je sprehajal v mesečini. Parček je bil silno prestrašen in on je jel žgoleti: »Oh, saj ni nič hudega, midva hočeva samo zvezdo opazovati.« — »Verjamemo!« so odgovorili fantje ter se krohotaše odstranili, da bi para ne motili v ljubavnem objemu. Pri tem seveda niso vprašali, če sta imela zaljubljenca dovoljenje od gospoda predsednika »orlov« ali ne. Oh, da bi »deviške« zvezde le tako žalostno ne obledele, kakor pred kratkim ena v Novem mestu!

Travniški fant.

d Iz Kota. (Nevihta s točo in strelo.) V soboto 11. t. m. popoldne se je ulila huda ploha, pomešana s točo, a tudi strela ni mirovala. Treščilo je v hišo vdove Črne. Poslopje je bilo v hipu vse v plamenu, da se ni dalo nič rešiti. Vkljub hudemu naliveu je prišla takoj vrla semiška požarna bramba na pomoč ter rešila vino iz kleti in omejila ogenj, da se ni razširil po sosednjih hišah. Črne ima občutno škodo, ker ni bilo nič zavarovano. Kmetje, dajte se vendar zavarovati, saj to ne stane veliko!

d Iz Štrekljevce. V soboto, 11. t. m., nas je zopet obiskala nesreča: kar ni zadnjič vzela toča, nam je pa sedaj vse zbil v zemljo. Vinogradi so popolnoma uničeni: kar ni uničila toča, je pa voda odnesla. Prosimo gg. poslance, naj se malo pobrigajo za nas, vsaj sedaj. Od Matjašiča ne zahtevamo, ker on je le slepo orodje, naj bi se pa toliko bolj pobrigal pl. Šuklje za nas, saj smo mu mi tudi pomagali na »glavarski« stolček, ali ne? No, kaj si hočemo: dobrota je sirota!

Zamaknjena v Beli Krajini.

Poslušaj, dragi bralec, resnično zgodbo o svetnici in zamaknjenki. Neka M. P. iz Dragumlje vasi pri Metliki, je hodila vedno okrog farovžev. Bila je v vseh bratovščinah: od sv. Rešnjega telesa do paternoštra sv. Dominika. Prav taka je tudi njena sestra, ki je prišla pred nedavnim časom iz Rima. M. je kar čez noč postala svetnica, oziroma zamaknjenka, ter se izdajala za nebeško poslanico, češ, da se ji prikazuje Marija vsak večer, oziroma vsako noč, da se ž njo pogovarja in da ji je dala moč, bolnike ozdravljati. Pravila je: »Marija mi je rekla, da mi bo vsak večer v »glaške« nalila zdravila.« Ta čudež je kmalu počil po celi Beli Krajini, tako, da je jelo nevedno ljudstvo trumoma k nji romati, ter nositi male otroke zdraviti. Ti romarji so blaženo devico dobili vedno spečo z velikanskim križem na prsih. — Ker je vedno z ustnicami migala, je mati pravila: »Prav zdaj se pogovarja z Marijo zaradi vas in preje se ne bo zbudila, dokler se ji s križem, ki ga ima na prsih, trikrat ne dotaknem čela. Nato so verni romarji jeli moliti in s strahom pričakovati, kakšen glas jim bo svetnica prinesla iz nebes. Nato je mati vzela križ in se ž njim trikrat dotaknila njenega čela, nakar se je svetnica počasi zbudila in počasi po zlogih govorila: »Zbogom, — Ma — rija! — Po — ma — gaj, — da te greš — ni — ke ozdra — vim! A — men na ve — ke.« Nato se je počasi dvignila in rekla s povzdignjenim glasom: »Oh! že vem, po kaj ste prišli, Marija mi je že vse povedala. Toda, ne bom mogla nič pomagati, ker niste iz naše fare. No, pa vendar vam bom dala ta-le zdravila, ki mi jih je snoči Marija nalila v »glaške.« Dala je vsakemu malo pobarvane vode, ki jo je pobarvala s svilnatim papirjem.

Nato so ji plačali eni v denarju, drugi s suhim mesom itd. Če so ji dali suho meso, je svetnica pripomnila: »Meso pa kar ven na vežo denite, bodo imele drevi duše za večerjo.« Hodila je seveda tudi na obiske po sosednjih farah, a semiška ji je bila najbolj po volji. Pravila je sama: »V Semiču so najbolj verni kristjani.« Tamkajšnje tercijalke in tercijalce je tudi mazičila. Prihajala je ob sobotah v Semič. — Tercijalke so s svetim strahom izgovarjale ime in šepetale: »Zamaknjenka gre, blagor mu, kogar se njena roka dotakne.« Bilo pa je tudi nekaj hudomušnih deklet, ki so norce brile ž nje, češ, da je neumna. Ena izmed teh bi kmalu s življenjem plačala svojo drznost, da se ni skrila, ker je rekla: »Ti prismodi moža manjka, zato pa tako nori.«

Devica se je večkrat ponoči zbudila ter šla ven, češ, da mora iti ven, ker jo duše kličejo, da jih mora tolažiti. In res je hodila tako dolgo k dušam, da jo je reva morala v Ameriko popihati. Tam sedaj

Razširjajte „Slovenski Dom“!

pričakuje veselega dogodka, ozir. se bo »zamaknila« ze šest tednov.

In vse to se je godilo dobrih šest mesecev pred očmi posvetne in cerkvene gosposke, a niti ena niti druga ni smatrala za potrebno, da bi napravila konec temu nečuvenemu škandalu.

To se je godilo leta 1910. po Kristusovem rojstvu. Sramnotno in žalostno!

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Na naslov posebnemu olikaneu iz Št. Vida. Znani olikani mesečni dopisun je v zadnji številki »Domoljuba«, zavil v plašč imunitete prav po apostelsko in na katoliški podlagi, ves goreč in vnet za sv. vero in čast božjo, baje z blagoslovljenim peresom delil nam Šentvidčanom vsemogoče psovke. Med drugim se je zaletaval prav nizkotno ob mojo osebo, ter poudarjal, da sem kot krajni šolski nadzornik moral pasti. Temu gospodu, če je prav prečastiti, ki luna tako imenitno vpliva nanj, da se le v luninem spremenu — namreč samo ob mlaju (starega meseca je čisto miren), spomni moje osebe, povem samo to - le: Moja poslovna doba je že dne 31. decembra potekla, torej je bilo že takrat imenovati drugega krajnega šolskega nadzornika. Da pa je bil preč. gosp. dr. Knific, profesor v zavodu sv. Stanislava imenovan za krajnega šolskega nadzornika, je pa čisto naravno, saj jaz nisem študiral za profesorja. Da pa sem vseeno vršil svojo dolžnost, naj spričuje doslovno citirani dopis (dekret) slav. c. kr. okrajnega šolskega sveta v Ljubljani: »Št. 1547. Pr. gospod Josip Matjan, posestnik v Vižmarjih. C. kr. okrajni šolski svet Vam izreka toplo zahvalo za trud, ki ste ga imeli kot krajni šolski nadzornik za ljudsko šolo v Št. Vidu pri Ljubljani v pretekli poslovni dobi, in Vas prosi, da ne odrečete svoje podpore šoli tudi za naprej, akoravno niste več imenovani krajnim šolskim nadzornikom. — C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 2. junija 1910. — Chron. m. p.« — Na »nadvse vestni in vsestransko zasluženi«, odgovarjam, da imam jaz veliko boljše vest, kakor pa tisti, ki od članov družbe sv. Mohorja pobira od vsakega po 10 vin. poštnine in ki s tem nabere okroglo 40 K, od knjig pa plača samo 10—11 K poštnine ali voznine. Dalje odgovarjam, da je moja in tovarišev zasluga, da se šolska občina ne bo razcepila, in s tem je tedaj omogočen širši pouk na šentvidski šoli, in tako bo ob svojem času z nad Št. Vida izginila vsa pločevina, ki danes krije Št. Vid. Slovesno pa tudi tukaj izjavljam, da sem pri večih shodih, ki so se priredili v Št. Vidu radi stavbišča nove šole, posebno poudarjal to, da če se šolska občina obdrži skupaj, bomo imeli v

kratkem času lahko tudi meščansko šolo, in da bo to največja korist za nas revne starše, ki ne moremo svojih otrok pošiljati v Ljubljano v šolo, to je pribita resnica. — Vižmarje, dne 14. junija 1910. — Josip Matjan, posestnik, Vižmarje št. 31.

g Nekaj na naslov Klanfarjevega Toneta. Klanfarjev Tone je že vse šentvidske stavbe, pri katerih je imel svoje kremplje vmes, s »plehom« pokrtil. Še celo pokopališča se je lotil kriti. In sicer pokriva pokopališko obzidje, ki je itak zgrajeno iz betona. Napraviti hoče tudi tukaj spominsko ploščo iz samega svetlega »pleha«, enako, ko na farni cerkvi, ki se sveti na vekov veke. Klanfar ne dela nikjer, ne da bi si napravil spominske plošče, tudi na vižmarskem vodovodu jo ima. Vižmarci ga imajo še prav dobro v spominu. Radovedni smo, kako si bodo podajali roke tudi pri gradbi nove šole. Opozarjamo pa Klanfarjevega Toneta, kot predsednika krajnega šolskega sveta, že danes, da naj bodo računi pri gradbi nove šole bolj v redu, kot so bili pri vižmarskem vodovodu. Tone, ako se ti posreči tudi šolo pokriti s »plehom«, potem pokrij še znani Kraljičev kozolec s posebnim plehom in potem se bode Št. Vid svetil kakor »Halleyev komet«. Šengarjevega Tineta, moža po volji božji, pa vprašamo: Kdo bo odškodoval Vovka iz Št. Vida, ki je vsled prodaje posestva za novo šolsko stavbo, prišel v pravdne stroške radi različnih servitutnih pravic njegovih sosedov in Franceta Brenka iz Dravelj, ki je toliko duševno omejen, da ni znal svoje naloge na shodu v Dravljah izvršiti. Je-li mogoče kaka blagajna v Št. Vidu, ki bi vse to prebolela? — Saj se gre za vero in čast božjo. Oh, koliko tožba in gorja je v Št. Vidu v političnem in zasebnem življenju; prepira med sosedi in zakonskimi, pa vse to povzroča eden, čigar ime bomo ob priliki po natančnem preiskovanju povedali. Proklet bodi človek, ki veli, z nasprotnikom ne smeš občevati.

g Kratek odgovor »Lažiljubovemu« dopisniku. Ne mislim obširno odgovarjati na vse tvoje klobasarije, priobčene v predzadnjem »Lažiljubu«. Škoda črnila in papirja. Pač pa ti hočem odgovoriti le toliko, kolikor se tiče »Frajle frajzin«, kakor me ti v svoji duhovitosti imenuješ. Pa je res čudno, da sem ti tako v »sree zrasla«, da me pred vsemi drugimi tako odlikuješ in se me tako pogosto spominjaš. Saj menda nisem jaz kriva, da ne bo stala šola na Vovkovini. Istotako tudi nisem kriva, če je komu profesura splavala po vodi. Ako pa si gorak name zato — kar je najbolj gotovo — ker sem nekoč razkrinkala tvojo ostudno laž, no, to pa tudi ni lepo od tebe, saj so od takrat minula že dolga štiri leta, torej bi mi moral ti kot vzor dobrega kristjana vendar že odpustiti, oziraje se posebno na to, da si bil takrat

vsega le sam kriv. Čemu torej uprizarjaš neprestano proti meni to nesmiselno gonjo, ki tebi nič ne koristi in meni nič ne škoduje?! Sedaj si se s tem tolažiti začel, da ne bom več mleka v Ljubljano vozila. A tega veselja ti ne mislim še tako hitro napraviti. Dokler bomo imeli živino v hlevu, bom ta posel vedno lahko izvrševala. Nikakor pa ne morejo mleka odvažati iz onega hleva, v katerem se še edina kravica ni mogla vzdržati. Sicer pa je iz tvoje pisarjenja razvidno, da se hočeš norčevati iz mojega kmetskega stanu. Toda vsak stan je svoje časti vreden, kmetski stan je pa v nekaterih ozirih še posebno velevažen. To bi moral vendar ti dobro vedeti. Kdo te pa drugi živi, če ne mi kmetje? Da, žuljave roke imam in od solnca je zagorel moj obraz, vendar ne bi menjala z nobeno izmed tvojih oboževanih šentvidskih gospodičen, najmanj pa s teboj, ker te radi tvoje podlosti zaničujem iz dna svoje duše. Moje pesmi so ti tudi na potu. Praviš, da jih bodo peli »Sokoli«. To je res, lahko jih bodo peli. Pel jih bo pa tudi lahko še marsikdo drugi, če ga bo volja. A tvojih pesmi ne bodo peli niti »Sokoli«, niti »Čuki«, niti »Marinarice«, niti kdo drugi, zato, ker nobene pesmi nisi sposoben ustvariti. Zdi se mi, da te prav vsled tega tare zavist, da lajaš name, kakor pes proti luni. Pa le lajaj in bevskaj, kolikor ti drago, radi mene se lahko začneš kar na glavo postavljati. Škodovati mi itak nič ne moreš, kajti mlekarški vozček in motika se ne izpuli kar tako lahko iz rok, kakor kaka učiteljska služba. Zato bom brez strahu še nadalje zasledovala sleherno tvoje dejanje in nehanje, ter strogo ožigosala vse, kar ne boš delal prav. Toliko za danes. Ako te bodo pa še kdaj ušesa srbela, se pa zopet kaj oglasi v »Lažiljubu«! — »Frajla frajzin«.

g Klerikalna vzgoja. Tri dni zapora ozir. 30 kron denarne globe in plačilo pravnih stroškov je prisodilo sodišče Fran Brenku, predsedniku draveljskega katoliškega izobraževalnega društva, ker je preveč natančno izpolnil Zabretovo naročilo, kaj naj pove na shodu v Dravljah 4. aprila t. l., ko so se Draveljci uprli Zabretovi nakani, da bi nova šola po njegovi želji ostala na Vovkovini. Dasi je ves šentviški klerikalizem delal z vsemi močmi, da bi rešil svojega kimavca zaslužene kazni, vendar mož ni utekel plačilu. Sredstev niso zbirali, vsi so bili pripravljeni priseči, da je Brenk nedolžen, a s tem so le podaljšali razpravo, in tako le svojemu pristašu nakopali večje stroške. Sicer se je Brenk po gostilnah hvalil, da njemu to nič ne dene, da on ne bo plačal niti krajcarja, a mož se bo bržkone zmotil, v tem še Zabreta ne pozna dosti. On mu je pač morda obljubil, da bo mesto njega plačal, ker se rad pobaha, a kakor se je dosedaj vselej premislil, se bo gotovo tudi v tem slučaju, ker njemu nikakor ne gredo

kronce iz rok. Mi le obžalujemo, da se da do mladi ljudje takim nositeljem krščanskih načel tako speljati na led in priporočamo Zabretu, da če ima količkaj krščanskega usmiljenja, naj namesto po njem zapeljanega Brenka on plača stroške in tako obvaruje ubogega delavca kot svojo žrtev gmotne škode. Le tako naprej, da se preje ljudstvu odpro oči, kam se pride, če se za vsako še večjo budalost gotovim gospodom le kima in se jih slepo tuboga.

g Zabret popravlja. Župnik Zabret je nam poslal ta-le popravek, ki ga priobčujemo, dasi ni sestavljen tako, kakor je v zakonu predpisano. Popravek pa smo natisnili, da napravimo Zabretu ž njim veselje. Popravek se glasi: Glede na notico »Šentvidskim klerikalcem«, priobčeno v letošnji št. 22 Vašega lista pod zglavjem »Novice iz Št. Vida nad Ljubljano«, zahtevam, da priobčite v prvej ali drugej prihodnji številki svojega lista na zakonitem mestu in v zakonitej obliki sledeči popravek: Ni res, da sem pri občinskem zboru šentvidske čitalnice ponižno prosil navzoče člane, naj nikar ne čitajo »Slovenskega Doma«. Res pa je, da pri občnem zboru šentvidske čitalnice nisem nikogar prosil, da naj nikar ne čita »Slovenskega Doma«. Dalje ni res, da bi se mi »Slovenski Dom« tako priljubil, da sedaj še pridig več ne študiram in da v zadnjem času kar »Slovenski Dom« preberem in v nedeljo tiste novice s prižnice pojasnim, pa je pridiga gotova. Res pa je, da sem parkrat omenil na prižnici »Slovenski Dom«, ker sem bil k temu primoran vsled novice, v njem priobčenih, proti katerim nastopiti sem smatral za svojo dolžnost. Dalje ni res, da »Slovenski Dom« berem. Res pa je, da rabim »Slovenski Dom« samo tedaj, kadar so priobčene v njem novice iz Št. Vida nad Ljubljano, katere moram popraviti, ker ne odgovarjajo resnici. To bom storil tudi v naprej. — Št. Vid nad Ljubljano, dne 3. junija 1910. — **Valentin Zabret**, župnik.

Naš dopisnik v Št. Vidu bo na to župnikovo vezanje otrob pač lahko odgovoril. Za odgovor je prostor že v naprej pripravljen. Pripomnimo, da nam je župnik Zabret poslal še dva popravka, ki jih pa, žal, moramo odložiti radi pomanjkanja prostora do prihodnje številke.

g Narodna čitalnica v Dravljah priredi v nedeljo, 19. t. m., pomladno vrtno veselico na vrtu Sojerjeve gostilne v Dravljah. Na sporedu je petje sl. Žirovnikovega zboru, godba, srečolov in ples. Čisti dobiček se porabi za nakup novih knjig, da tako mladina pride cenim potom do lepega čtiva. Vstopnina je prosta. Prijatelji in prijateljice narodnih društev, udeležite se v obilnem številu te veselice.

g Iz Begunj na Gorenjskem. Tukajšnje gasilno društvo je priredilo v teku tega leta že več gledaliških predstav s petjem in ljudstvo mu je zato prav hvaležno, da ima tako vsaj nekoliko zabave in razvedrila. Saj pa nastopajo igralci diletantje prav izborni in kažejo veliko spretnosti, kar se je videlo v veseloigrah »Dragocena ovratnica« in »Brat Sokol«, pa tudi v »Pes in mačka« in tridejanki: »V Ljubljano jo dajmo«, ki sta bili uprizorjeni preteklo nedeljo ter sta prav ugoden utis napravili na poslušalce. Koliko smeha je bilo! Gledalci so bili polni hvale. Tudi petje je prav ugajalo in kaže na dobro izvežbanost pevk in pevcev. Glasovi so bili čisti in prijetni. Le še večkrat kaj in vstrajno naprej. Vsa čast društvu in njega voditeljem.

g Tamburaško društvo »Strel« iz Borovelj priredi dne 2. julija zvečer na vrtu hotela »Mayer« v Kranju koncert v prid boroveljskemu »Sokolu«. »Strel« in pevski zbor boroveljskega »Sokola« bosta dne 3. julija sodelovala pri veliki ljudski veselici povodom 25letnice naše »Družbe«.

Notranjski novičar.

n Umrl je na Glineah št. 214 pri Ljubljani gosp. **Fran Lunder**, nadučitelj v pokoju. Pogreb bo v soboto ob 6. zvečer na pokopališče na Viču. Blagemu možu bodi prijazen spomin!

n Priznanje. Rudarjema Ivanu Pavšiču in Franu Kavčiču III. v Idriji se je priznala za njuno zvesto 40letno službovanje častna svetinja.

n Borovnica. Neki klerikalni dopisnik hvali v št. 132. »Slovenca« na vse grlo lepoto odra in dovršenost dolgočasnih predstav, ki jih dajejo na tem odru. Omenja, da je njihov oder res prekrasen, ker ga je sam klerikalni poslanec Kobi pohvalil. Najbrže zato, ker se je lahko zabaval ob nerodnosti igralcev. Kar se tiče nekaterih igralcev, bi bilo bolje, da bi nikdar več ne stopili na oder, zakaj njihov nastop je bil občinstvu samo v smeh, župniku pa v jezo. Dasi je župnik v nedeljo raz prižnico navdušeno vabil občinstvo v »osameli dom« k obilni udeležbi, je bil v kljub temu le obisk zelo slab, ker se je ljudstvo že precej spametovalo in naveličalo župniku nositi zaželjenih kronic. — Naš kaplan je usmiljenja vreden in potreben, zakaj moral je pretekli teden kakor nor letati po Borovnici, da je čim več Bogomil, marinaric in čukov navdušil za predstavo v »osameli dom«. Želeli bi, da bi g. kaplan ne raztrgal preobilo čevljev in da bi mu župnik, ker se gre največ za njegov žep in korist, kupil aytomobil, da bi kaplan lažje hodil od hiše do hiše. Kar se pa tiče očitjanja, da blatimo vas in društvo v listu »Slovenski Dom«, ga zavračamo in naglašamo, da ljubimo resnico in jo tudi pišemo.

Tečaj za gozdne in lovske čuvaje v Radovljici.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo bo priredilo v mesecih julij-avgust 1910 v Radovljici šesttedenski tečaj za gozdne in enotedenski tečaj za lovske čuvaje v slovenskem jeziku. V ta tečaj se bodo sprejemali izključno le na Kranjsko pristojni in v prvi vrsti taki prosilci, ki že služijo kot gozdni ali lovski čuvaji.

Podelilo se bo obiskovalcem šesttedenskega gozdarskega tečaja osem podpor po 70 kron in obiskovalcem entedenskega tečaja za lovsko pazništvo 10 podpor po 20 kron. Prošnje, ki se morajo vložiti najpozneje do 20. junija 1910 pri kranjsko-primorskem gozdarskem društvu v Ljubljani, morajo biti lastnoročno pisane od prosilca samega in ima prosilec v njih dokazati:

- 1.) Da je dopolnil 18. leto;
- 2.) da je dovršil ljudsko šolo in da je več slovenskega jezika v govoru in pisavi;
- 3.) ima doprinesiti npravnostno spričevalo;
- 4.) od gospodarja (pri katerem je vslužben) izdano spričevalo o dosedanji gozdarski ali lovski službi;
- 5.) zdravniško spričevalo o sposobnosti za službovanje v goratih krajih, poslednje pa velja le za one prosilce, ki dosedaj še niso v gozdarski ali lovski službi;
- 6.) potrjeno ubožno spričevalo v služaju, da nameravajo prositi za podporo;
- 7.) od vseh prosilcev, brez izjeme, se pa zahteva od c. kr. notarja ali od občinskega urada poverjen reverz, s katerim se zaveže prosilec, da se bo preživljal za dobo tečaja na lastne stroške.

Šesttedenski tečaj za gozdne paznike se prične z 18. julijem 1910 in entedenski tečaj za lovske paznike z 22. avgustom 1910 v Radovljici.

Slovenski kmet, spominjaj se, da so kleri-

kalei napravili za voditelja deželne bol-

nice Nemca Nebenführerja, da so imeno-

vali za deželnega stavbnega svetnika

Nemca Geilhoferja, za nadučitelja v Beli

peči pa Nemca Kraulanda; spominjaj se,

da so oddali napravo deželnega vodnega

katastra nemški tvrdki Berger in da so

sprejeli v deželnem zboru tak volilni red

za mesto Ljubljano, s katerim pridejo v

mestno zbornico zopet Nemci! Prevdari

vse to in premisli, ako še moreš imeti za-

upanje v klerikalne poslance!

V seji, dne 31. januarja je v imenu naprednih poslancev predlagal g. E. Gangl, naj se odpravijo poslanske dijete, ki znašajo vsako leto najmanj 50.000 K. In kaj je voditelj klerikalne stranke dr. Šusteršič na to rekel? — Da ni za odpravo dijet, zakaj brez dijet bi ne bilo prida poslancev, ne prida deželnih odbornikov in ne prida Ježelnega glavarja. — Volilec, sedaj pa sodi sam, kateri poslanci so boljši ljudski zastopniki, klerikalni ali napredni? — Napredni poslanci hočejo ljudstvo zastopati in tako davkoplačevalcem na leto najmanj 50.000 kron prihraniti, klerikalni poslanci pa ljudstvo zastopajo samo za dobre mastne plače.

LISTEK.

Dekliška čast.

Bilo je okoli svetega Urbana, in vse v naturi, polje in gozd in log, je bilo polno cvetja in zelenja. In ptice so prepevale čast in slavo visokemu solncu, in vinska trta se je pripravljala, da napravi veselje vinogradniku in svojemu gospodarju.

In prav tiste dni, menim, da, zares, prav tiste dni, se je zgodilo, da je Matevžev Tone, fant brez para, počakal na cesti Brglezovo Mimo, zelo prijetno, rdečo in čvrsto punco ter jo zelo prijazno nagovoril. Ali spodobi se, predno vam kaj nadalje povem, da opišem in orišem svojega korenjaka.

Matevžev Tone torej, neprijatelji in nepridipravi so ga klicali »pošvedranec«, je bil prav pameten in prebrisan fant. Spomladi je vedel za vsako vrano in kavko, kje ima gnezdo, in vedel je tudi za čmrlje, kam nosijo med. Hodil je že na vas in tudi ponoči, če ni bilo nobenega vasovalca, ki bi ga oplazil po hrbtu. Nekoč je celo zavriskal, ampak nato jo je takoj udrl domov na hlev in se zakopal globoko v listje, dasi ni bilo nikjer žive duše. Da bi bil čeden, na to bi ne mogel priseči, vsaj dekletom ni bil nič povšeči njegov obraz, ki je imel čudno stlačena lica in brado kot veverica. Zato so mu rade pokazale osla in zavpile za njim to ali ono prijazno besedo. Minca, da navedem primer, mu je dejala: »Ta pošvedrani, ali greš za gobe orat? Hi-hi-hi!« In je stekla in se smejala. Mančka pa je rekla: »Tone, ali te je res vaš vol hoditi učil? Kam pa švedraš? Ali greš smreke plet?« In potem je stekla ter se smejala. Prav tako prijazna je bila ž njim Francka in Metka. Vse so ga rade imele.

Tisti dan pa, torej okoli svetega Urbana, je Tone srečal Brglezovo Minco in jo tako-le nagovoril:

»Kam pa greš? Ti pa ne veš, kam jaz grem. No, pa uganil!«

Minca se je zasmejala in njena lica so vsa rdela in rjave oči so se ji skrile pod lepimi obrvmi in sredi svetle polti.

»Nikamor ne greš! Ampak ti švedraš. Kam, to mi pa nič ni mar.«

Tone se je režal in rekel:

»Veš kam? K Jernejčku grem, da mi bo nove hlače pomeril. V nedeljo jih bom že oblekel. Ali bom kaj zal?«

»O, seveda boš zal. Kot naša krava pod repom, ha, ha!«

In deklica je smejoč se odšla.

»Veš, Tone? Ali pa kot žaba!«

No, to je bilo pa Tonetu preveč. Zelo za malo se mu je zdelo, da se ta-le Minca kar tako očitno in zmeraj dela norea iz njega.

»Le čakaj me, ti presneta tica,« je zakričal za njo. »Ti bom že pokazal, kdo sem jaz.«

»Matevžev Tone sil!« e je deklica zasmejala. »Pa nikar ne bodi hud! Saj mi ti tudi lahko rečeš, kar hočeš.«

Minca je zapela dekliško pesmico in se skrila med žitom.

»Ti smrklja, ti,« se je hudoval Tone, »kaj takega mi reče! Čakaj, ji bom že navil uro!«

Šel je naprej in mislil, kako bi se maščeval. Pa ti sreča Čičkovo Mančko, ki je bila tudi zelo prijazna dekletce in je bila okoli drobnega noska tako pegasta, kot prepeličino jajčec v pšenici.

»Veš, kaj novega?« ji reče Tone. »Nove hlače bom imel v nedeljo.« »Pa tebe imam rad, Mančka, ker si tako prijazna. Kar vzal bi te.«

»Jaz pa tebe ne,« se je zasmejala Mančka. In tudi rada te nimam nič preveč. Samo toliko, kolikor je za nohtom črnega. Pa ne za tvojim, zakaj ti nimaš nič postriženih, in lahko bi rasla repa za njimi.«

»Čakaj, Mančka, le poslušaj me! Ti bom pa še nekaj povedal, kar sem včeraj slišal.«

»No, kaj, le povej! Pa se ne smeš zlagati. Sem slišala, da se rad lažeš.«

»No, le poslušaj. Tisto Brglezovo Minco je pa včeraj Srakoperjev Jaka oklofotal, ker mu je pisala, da bi ga rada vzela in ga ima rada. Pa nikar okoli ne pravi,« se je Tone izmišljal in važno govoril. Pri tem se je strašno prebrisano smejal.

»Vidiš, to pa že ni res. To si pa vzela kar izpod pazduhe. Ji bom že povedala, Tone. To ti bo dala varde.«

»Res je, res,« je trdil Tone. »Tako gotovo, kakor tukaj stojim. Prav hudo jo je oklofotal in zlasal. Minea je pa tako tulila kot Anžonov pes, kadar ga zobje bole.«

»Čakaj, čakaj, Tone, res nisem vedela, da si tak lažnjivec. Sem mislila, da si le neumen, pa si tudi hudoben. Ti presneti pošvedranec!«

»Manca, nikar tako ne govori, da se mi ne zameriš!«

»Kaj, ali nisi? Pa tako gledaš kot sova, pa tako se lažeš kot volk teče, Ti pompež!«

In deklica se je zasmejala in veselo ščebetaje in kramljaje s škranjčki in kosci odšla med njivami.

Tone pa je dejal:

»To-le si bom pa zapomnil in tako jt bom zagodel, da si bo tudi ona zapomnila, kdaj mi je rekla pompež.«

Gre, gre, Matevžev Tone, svojo pot, da bi prišel do Jernejčka in do novih hlač, pa ti sreča Tučkovo Francko in jo ustavi:

»Veš, kaj, Francka, jaz se bom pa oženil.«

»Ovbe,« se je začudila deklica. »Pa saj ne boš vzela mene!«

»I, katero drugo pa! Tebe bom vzela, da, ravno tebe! Zakaj imaš pa tako rdečkana lica.«

»Tone, nikar me ne vzemi! Jaz bi te zmerom tepla in —«

»O, saj bi me nič ne bolelo! Francka.«

»Veš, pa samo sok in podmet in močnik bi ti kuhala. Pa še tisti bi bil neslan.«

»Ojoj!« se je prestrašil Tone. »Tisti pa ni dober. Katero naj pa vzamem potlej?«

»Veš kaj, Tone, vzemi Čičkovo Manco. Tista ti bo kuhala same žgance in štruklje in s siratko ti jih bo zalivala.«

»Tiste pa že ne, tiste pa že ne vzamem. Veš, kaj ti povem? Včeraj je prišel birič ponjo, ker je otresla jeseni hruško Meskulji. Na Loški grad jo je peljal in jo zaprl.«

»Oh, Tone, kako se lažeš! Pravkar še sem jo srečala.«

»Ni mogoče, to se ti je le zdelo tako. Na gradu imajo zaprto, in teško če jo ne bodo obesili, ker je tudi tistega kruljavega Tomaža oropala.«

»Kako se ti lažeš! Ti garjava ovca, ti predrta žaba, ti greh svetega Urha!«

»Tiho bodi, ti punca iz eunj! Drugače te bom pošlatal, in sicer tako, da te bodo tri dni zobje boleli.«

»O, kakšen švedrež si ti! Čakaj, te bom že Manczi zatožila.«

Ločila sta se. Dekletce je odletelo, in Tone koraka polagoma svojo pot.

Kdo mu gre nasproti?

Ali ni to Godčeva Metka? Baš to je Godčeva Metka. In Tone jo nagovori:

»Bospritleh, kako si zala, Metka! Ampak tudi jaz bom zal v nedeljo: Nove hlače grem merit k Jernejčku.«

»Ali je mogoče kaj takšnega? Ali si te že vse skresal?«

»Ali bi midva napravila »ohcet«, Metka? Tako te imam rad kot tristo telic.«

»Jej, jej, Tone, kaj bo to! Jaz imam pa že drugega ženina! Kaj bo pa zdaj?«

»Ne vem, kaj bo. Druge nečem, ti, ali pa nobena. Tako sem dejal pri spovedi. Na Tučkovo Francko sem malo mislil, pa zdaj jo nočem. Sem take stvari slišal o njej, da me je sram povedati.«

»Kaj takšnega?« se je zavzela Metka.

»Pa nič ne pravi okrog. Nekaj malega je dobila! Onidan je bil krst.«

»Ti lažnjivec, ti,« se je razjezila Metka. »Zakaj se tako lažeš? Ti cigan ti, kozji, ti tat sežgani!«

»Zares, o, Metka! Janez mu je pa ime, tako kot očetu, tistemu dolgemu Andreju izpod Holma.«

»Ti lažnjivec ti, neumni! Na, da boš vedel, kdaj si to govoril!«

In Metka je skočila k njemu in z obema rokama se mu je zaprašila v lase in ga lasala in praskala in bunkala.

Tone se je dal v beg in je ves plašen in krvavečega nosu prisopel k Jernejčku:

»Sapralot, milijon gadov in močeradov, ali sem se ustrašil.«

»I, zakaj,« ga je vprašal krojaček, ki je imel velika očala na čelu. »I, zakaj, Tone, pa saj nisi srečal zajca?«

»Nak, ampak tisto Metko Godčevo sem oklofutal. Tako sem jo nasekal, ker ima hudoben jezik in je nekaj govorila čez vas, oča Jernejček.«

»A, zares! Glej jo, preklicano deklino! Zdaj ti bom pa precej pomeril hlače.«

V nedeljo popoldne, pa že proti večeru, so deklice Minca in Manca, Francka in Metka zajele hudobneža, Matevževega Toneta, in tam zunaj za vasjo se je vršila sodba vsled razžaljane deklinke časti:

Obtožencu Tonetu so zavezale oči in ga obsodile: Najprej mora splezati na vrh smreke in tam mora zlasati samega sebe, potem se mora v koprive postaviti na glavo in po golih kolenih iti v vas.

In tako se je zgodilo:

Matevžetov Tone se je na smreki zlasal, v koprive se je na glavo postavil in po nagih kolenih šel v vas.

To je bila kazen, ker je razžalil deklinško čast.

Andrej Vešligaj.

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Čistnica uredništva.

Dopisnikom. Radi preobilice gradiva in pomanjkanja prostora smo morali mnogo dopisov odložiti. Pride na vrsto prihodnjih. — Uredništvo.

Naročajte in razširjajte „Slov. Dom“.

Naročnike,

ki jim je potekla naročnina koncem meseca maja ali junija, opozarjamo, naj pošljejo takoj novo naročnino, ker se jim sicer z julijem ustavi pošiljanje lista.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 11. junija 1910.

Gradec: 5, 60, 89, 12, 85.

Dunaj: 14, 34, 28, 40, 82.

Dvignjene v sredo, dne 15. junija 1910.

Brno: 42, 2, 75, 21, 53.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-48

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.

21 42-15

Kovač

poslovodja, izprašan iz podkovstva, se sprejme v dobro vpeljana kovačnico, ki se event. da tudi v najem. — Ponudbe sprejema 56 2 1
Franciška Macher v Škofji Loki.

Brivskega pomočnika

starega 19-22 let sprejme

Maks Matkovič, brivec v Metliki na Kranjskem.
Plača po dogovoru. 54 1

Naprodaj je 56 1

lepo posestvo

z zidano hišo, hlevom in kozolcem. Zraven je lep sadni vrt, pridelava se nad 40 estrajhov sadnega mošta; posetve za 13 mernikov, lep gozd, vse okoli hiše. Studenec ravno pred hišo, in lep zrigolan vinograd. Vse leži pol ure od žel. postaje Št. Janž, Dolenjsko.

Več pove posestnik Janez Lubešek, Štrasberg, p. št. Janž.

Vabilo

na

občni zbor

Kmetske hranilnice in posojilnice v Vremah,
reg. zadr. z neomej. zav.,
ki se vrši

dne 25. junija t. l. ob 3. popoldne
v posojilniških prostorih v Vremskem Britofu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1909.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Če bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje z istim dnevnim redom in na istem prostoru, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih zadrugnikov. 55 1

Dr. Emil Stare

naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

Izborne so

Pekatele, to se priznava, a le tedaj, ako so pravilno pripravljene. Naročiti si vsaka kuharica in gospodinja kuharsko knjigo, ki jo vdobi zastoj pri Prvi kranjski tovarni testenin v ll. Bistrici.

5 18 15

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno **črno dalmatinsko vino**

najboljše sredstvo. 47 32 4

4 steklenice (5 kg) franko **K 4.—**.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Posojilnica v Črnomlju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

daje posojila po 5% in 5 1/2%,
na osebni kredit tudi po 5 1/2%

in jih izvršuje kar najhitreje in najceneje.

Hranilnim vlogam daje 4 1/2% obresti,

ki se pripisujejo s 1. januarjem h glavnici ne da bi stranka morala knjižico predložiti; tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojilnica ima 1502 zadržnikov, svoj lastni dom in preko 1,600.000 K hranilnih vlog.

Rezervni zaklad znaša 42.000 K.

Denar se lahko tudi po pošti pošilja in vzdiguje.

Naslov: „Posojilnica v Črnomlju“.

5 12 —6 Načelstvo.

Lepa, novo zidana

hiša z vrtom in njivo

se proda iz proste roke. 53 1

J. Richlij, Log št. 1,
pošta Radna pri Sevnici, Kranjsko.

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v
Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,
Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dohiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

Posojilnica za ilir. bistrski kraj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Trnovem

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne,

jih obrestuje po 4 1/2%

ter pripisuje nevrednigene obresti vsakega letnega leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da ga bi zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči 627 zadržnikov z vsem svojim premoženjem in rezervni zaklad z 49.971 K 81 h.

Posojilnica daje posojilnica po 5 1/2% na osebni kredit in proti vknjižbi. 7 13—6

Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	52
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	32
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	20
1 „ telečjega mesa . . .	1	36	1	70
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	90	2	20
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	1	90	2	20
1 „ kostrunovega mesa . . .	1	20	—	—
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	30	1	50
1 kg masla . . .	2	40	2	70
1 „ masla surovega . . .	2	20	2	60
1 „ masti prašičje . . .	2	16	—	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	90	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 „ surov. margarinkega masla . . .	2	—	2	20
1 „ kuhan. margarinkega masla . . .	2	20	2	30
1 jajce . . .	—	5	—	6
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 „ čajnega surovega masla . . .	2	86	3	20
1 piščanec . . .	—	90	1	30
1 golob . . .	—	36	—	40
1 raca . . .	1	90	2	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	42	—	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	41	60	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	41	—	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	39	80	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	38	80	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	36	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	35	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	27	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	14	—	—	—
100 „ „ „ „ „ . . .	18	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	36	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . . .	33	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . . .	29	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	29	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	36	—	—
1 „ leče . . .	—	36	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	26	50	—	—
100 „ rži . . .	17	50	—	—
100 „ ječmena . . .	17	50	—	—
100 „ ovsa . . .	17	50	18	—
100 „ ajde . . .	16	20	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	14	60	15	50
100 „ krompirja . . .	6	—	6	20
Lesni trg.				
Cena trdemu lesu 9:50 do 10:— K				
Cena mehkeemu lesu 8:50 do 9 K.				
Trg za seno slamo, in steljo.				
Na trgu je bilo				
voz sena	5	50	6	—
„ slame	2	50	3	—
„ stelje	1	20	1	40

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 5,000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2. (Lastna hiša.)

Rezervni fond K 450.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Podružnica v Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2%

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Posojilnica v Ribnici

reg. zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po

4³/₄⁰/₀

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Ima na razpolago 52 2

.. domače hranilne pušice ..

jako pripravne, da se navaja mladino na varčevanje.

Posojila daje na osebni kredit in proti
.. vknjižbi proti 5—6% obrestovanju. ..

Vplačani deleži koncem leta 1909	40.630 K
Rezervni zaklad koncem leta 1909	167.218 K

*	*
	
Popravila in preobleke točno in cenó.	Popravila in preobleke točno in cenó.
	
Najcenejše solnčnike in dežnike domačega izdelka priporoča 3 52—15	
<h1>Josip Vidmar</h1>	
— v Ljubljani —	
Pred Škofijo 19,	Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.	
	

Najbolj varno naložen denar

Stanje hranilnih vlog nad 38 milijonov kron. je v slovenski Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNI HRANILNICE LJUBLJANSKI.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4¹/₄% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje tako

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj **ne** zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

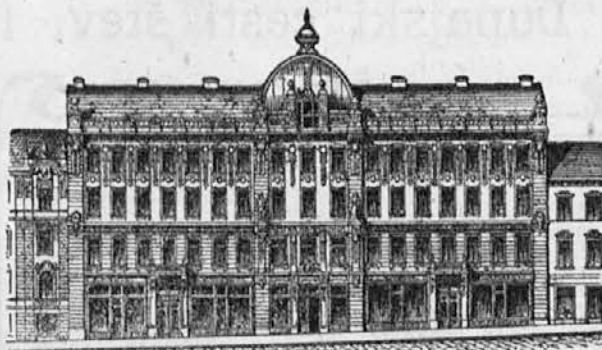
Mestna hranilnica izdaja lične **domače hranilnike** proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

1 12—10

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 5% in proti amortizovanju posojila po najmanj 1¹/₄% na leto.

Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi popreji, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Vinske sode

nove iz klane in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojitev **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur v Ljubljani.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur, Ljubljana.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijansko, zanesljivo pristno, izborno kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur, Ljubljana.

Kose:

iz najboljšega avstrijskega jekla, ki ustreza različnim željam posameznih pokrajin, kaljene in klepane, ponuja 10 48-20

zadruga Agro-Merkur

po najnižjih cenah. — Vsaka kosa ima vtisnjeno ime »Agro Merkur«.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon št. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem zadrurnem domu.

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa

K 81,116.121-11

upravnega premoženja

K 20,775.510-59

Obrestuje hranilne vloge

po **4¹/₂ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad

kron 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5¹/₄% z ¹/₂% na amortizacijo ali pa po 5¹/₄% brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-24